

організаторські навички та творча інтуїція, з'являється впевненість собі, здатність адаптуватися у різних обставинах. Використовуючи необхідні рухи під час програвання тих чи інших персонажів, школярі набувають здатності висловлювати свої почуття в міміці та жестах, відчувати необхідність для створення того чи іншого образу характерних особистісних рис, що вчить майстерності володіння ігровою ситуацією як невід'ємною складовою методики трудового навчання.

Кожен із розглянутих методів театральної педагогіки має специфічну спрямованість на розвиток певних складових акторських умінь, водночас певним чином впливаючи й на розвиток інших компонентів особистості школяра.

Перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо вивчення теоретико-методичних засад упровадження елементів театральної педагогіки в педагогічну діяльність учителів трудового навчання та технологій. Результатом цього стане формування здатності вчителів до творчої комунікативної взаємодії та професійних умінь управляти собою.

Література

1. Макаренко А. С. Педагогическая поэма. Главы «Театр», «Завоевание Куража» / Сост., вступ. ст., примеч., пояснения С. Невская. Москва: ИТРК, 2003. 736 с.
2. Макаренко А. С. Педагогические сочинения: в 8-ми т. Т. 4. Москва: Педагогика, 1984. 400 с.
3. Alan Maley, Alan Duff. Drama Techniques. Cambridge University Press, 2013. 258 p.

Антонюк Людмила Анатоліївна,
старший викладач кафедри професійної та вищої освіти
Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

РОЗВИТОК ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ

Сучасна гармонійно розвинена особистість, насамперед педагог, повинна реагувати на всі виклики часу. «Вчитель повинен мати академічну освіту, вміти вчитися, бути здатним до вироблення цих навичок у своїх учнів, швидко і ефективно реагувати на все, що є прогресивним і творчим. Важливим елементом є любов до своєї роботи, а також постійне вдосконалення професійних навичок» [3, с.121].

Упродовж останніх десятиліть більшість країн детально переглянула свої освітні концепції, в яких звернули особливу увагу на подальше вдосконалення кваліфікації педагогічних працівників. Модернізуючи вітчизняну систему післядипломної педагогічної освіти корисно ознайомитися з досвідом її розвитку та вдосконалення в зарубіжних країнах,

зокрема в Німеччині. Саме завдяки розвиненій освітній галузі ця держава досягла високого рівня демократії, створила потужну економічну базу.

Поняття післядипломної освіти з'явилося в Німеччині в середині XVIII ст. Поява цього освітнього явища була зумовлена прагненням народних учителів підвищити свою професійну компетентність і поглибити знання, оскільки в цей час учителі народної школи, зазвичай, не мали спеціальної підготовки. Розв'язання окресленої проблеми пришвидшило створення спеціальних організацій шкільних учителів. Запорукою успіху навчального процесу були інструкції, які передбачали всі найменші дрібниці стосовно життя й освітньої діяльності педагогів. Згідно з інструкціями кожен учитель був зобов'язаний відвідувати уроки своїх колег, спілкуватися один з одним і щомісячно бути присутнім на педагогічних радах [2, с. 104].

Сьогодні післядипломна педагогічна освіта вчителів у Німеччині включає два основні напрями: підвищення кваліфікації (Fortbildung) і додаткову підготовку (Weiterbildung). Коло завдань першого напрямку пов'язано з професійним удосконаленням учителя відповідно до його базової спеціальності (вчитель-предметник). Завдання другого напрямку пов'язано з наданням учителю нової педагогічної спеціальності або вдосконаленням його професійної кваліфікації для переходу на вищу посаду в системі освіти [1, с. 51].

Сучасна система професійного розвитку педагогів у всіх землях Німеччини має багаторівневий характер. Тут чітко відстежуються чотири рівні організації: міжземельний, земельний, регіональний та рівень закладу освіти. Міжземельний рівень є найбільш глобальним рівнем підвищення професійної майстерності, який охоплює своїми заходами педагогів багатьох федеральних земель, а інколи і всієї країни. На цьому рівні здійснюються програми міжнародного обміну досвідом, організуються навчальні поїздки Німеччиною та іншими країнами, заочне навчання та інше. Земельний рівень – це система роботи з підвищення фахового рівня вчителів на території однієї з федеральних земель.

Система професійного розвитку педагогів на регіональному рівні включає курси підвищення кваліфікації у вищих закладах освіти, семінари, конференції. До їх проведення в Німеччині існує система вимог: заняття мають бути короткотерміновими; вони мають проводитися недалеко від місця проживання і праці педагогів; на них мають розглядатися проблеми, які особливо актуальні для вчителів цього регіону; зміст занять має плануватися з урахуванням побажань самих слухачів і допомагати їм вирішувати конкретні проблеми та труднощі, що мають місце в їхній практичній діяльності.

На четвертому рівні об'єктом організації системи післядипломної освіти і безпосереднім місцем її реалізації є заклад освіти та його педагоги. У Німеччині такий рівень післядипломної освіти найпоширеніший, це пояснюється не тільки мінімальними бюджетними витратами, а й тим, що земельні міністерства вбачають у такому підході можливість перетворити

вчителів з «інструмента» на «рушійну силу» реформ освіти в країні. [1, с. 54–55].

Отже, в сучасних умовах систему післядипломної освіти педагогічних кадрів Німеччини та України варто характеризувати в контексті європейської інтеграції. Одним із пріоритетів цієї системи повинно стати створення всіх умов для самовдосконалення фахівця, підвищення його конкурентоспроможності у вітчизняному та європейському освітньому просторі.

Література

1. Махия Н. В. Реформування системи педагогічної освіти Німеччини (друга половина XX - початок XXI ст.) : дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.01 Черкаси, 2009. 169 с.
2. Руденко І. А. Соціально-економічні та історико-педагогічні аспекти становлення і розвитку організації навчального процесу в системі підвищення кваліфікації учителів у Німеччині. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*. 2013. № 1 (254). С. 103–105.
3. Kupisiewicz Czesław. Szkolnictwo w procesie przebudowy. Warszawa: WsiP, 1987. 137 s.

Авраменко Євгеній Володимирович,

викладач спецдисциплін Глухівського агротехнічного інституту ім. С. А. Ковпака Сумського НАУ

СПІВПРАЦЯ З ВИРОБНИКАМИ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

Постійне оновлення матеріально-технічної бази підприємств сільськогосподарського виробництва створює нові вимоги до процесу освітньої діяльності та підготовки фахівців вищої та фахової передвищої освіти відповідного напрямку. Велика ціна такої техніки унеможливорює купівлю її з метою використання в освітньому процесі, що в подальшому призводить до зниження якості підготовки висококваліфікованих спеціалістів та в результаті невідповідності їх вимогам ринку праці.

Постійний пошук шляхів виходу з даної ситуації на прикладі Глухівського агротехнічного інституту імені С. А. Ковпака Сумського НАУ привів до єдиного вірного рішення – співпраця з виробниками сучасної сільськогосподарської техніки. Майже 10 років тому була розпочата робота над даною проблематикою. Розпочалася така співпраця з відвідування міжнародних аграрних виставок в Україні та намаганнями встановити зв'язки з виробниками сільськогосподарської техніки вітчизняними, так і зарубіжними. Надсилались листи з пропозиціями співпраці, де наводились переваги використання їхньої техніки як матеріально-технічної бази під час проведення освітньо-професійної діяльності навчальних закладів вищої та фахової передвищої освіти відповідного напрямку.